

פרוטוקול מס' 9/ד

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי
י"ט בכסלו תשט"ו (14.12.1954)
בשעה 9.00

נ ר כ ח ד: י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.
ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי הוועדה:

ד. בר-רב-האי - היו"ר
י. אורי
ב. אזניה
סיף אדין אלזועבי
ע. איכילוב
ש. בבה
י. בדר
ז. בן-יעקב
א. ברמן
ש. גרידי
מ. וילנר
סאלח חסן ח'ניפס
א. כהן (במקום י. הררי)
ס. נורוק
א. סטופ
א. פרי
ד. צברי
ב. קמין
י. רפאל
ס. ב. ששון

מוזמנים:

י. ש. רוזנברג
ח. כהן - היועץ המשפטי
נ. סלומון - עוזרת אישית ליועץ המשפטי
ס. רוזטי - מזכיר הכנסת
ח. ליאור - מזכירו של יו"ר הכנסת
א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ד: ב. אידלסון
ק. כהנא
ד. פלדמן

סדר-היום: א. העברת החוק לתיקון פקודת
העדות (עדות ילדים) לוועדה
מיוחדת

2 עמ'

ב. קביעת מסגרת של זמן לדיון
בהודעת שרת העבודה

2 "

ג. קביעת מסגרת של זמן לדיון
בהודעת שר התחבורה

2 "

ד. בקשתו של היועץ המשפטי לנטילת
חסינותו של ח"כ י. ש. רוזנברג

3 - 10 "

א. החוק לתיקון פקודת העדות (עדות ילדים):

היו"ר ד. בר-רב-האי:

מליאת הכנסת השללה עלינו להחליט לאיזן ועדה להעביר את החוק הזה. אני מציע לקבוע ועדה מיוחדת שבה יהיו מיוצגים גם חברי ועדת החוקה וגם חברי ועדת השרותים הציבוריים. אני מציע שהוועדה תהיה בת 9 חברים.

ע. מיסרן:

אני מציעה להוסיף גם נציג של ועדת החינוך.

ס. וילנר:

אני מבקש שכל הסיעות הרוצות בכך שהיינה מיוצגות בוועדה מיוחדת זו.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת וילנר - נדחתה.

ה ר ח ל ט

להטיל על יו"ר ועדת-הכנסת לבוא בדברים עם יושבי-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, ועדת השרותים הציבוריים ועדת החינוך והתרבות, כדי להרכיב ועדה מיוחדת בת 9 חברים לצורך הדיון הזה.

ב. סביעת מסגרת של זמן לדיון בהודעת שרת העבודה:

היו"ר ד. בר-רב-האי:

עלינו לקבוע מסגרת של זמן לדיון בהודעת שרת העבודה. הדיון יתקיים בשבוע הבא.

מ. פרי:

זה דיון ענייני ומקיף ואני מציע 12 שעות.

ע. איכילוב:

אני מציע 6 שעות.

ר. צנרי:

אני מציע 3 שעות.

ה ר ח ל ט

להקצות לדיון בהודעת שרת העבודה 6 שעות.

ג. סביעת מסגרת של זמן לדיון בהודעת שרת-התחבורה:

י. אורדי:

אני מציע לדיון זה 3 שעות.

ס. וילנר:

אני מציע 6 שעות.

י. רפאל:

אני מציע 4 שעות.

ה ר ח ל ט

להקצות לדיון בהודעת שרת-התחבורה 4 שעות.

ד. בקשתו של היועץ המשפטי לנטילת חסינותו של ח'כ' י. ש. רוזנברג:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
עלינו להמשיך עתה בדיון שהתחלנו בו בישיבות הקודמות. חבר-הכנסת איכילוב הפסיק בישיבה האחרונה את דבריו באמצע. הוא ימשיך עתה.

ע. איכילוב:
לא מצדק אם אחזור על הדברים שאמרתי כבר בישיבה הקודמת. אעלה רק את המחשבות שנתעוררו בי בדיון זה. חבר-הכנסת פרי העלה או חשף נקודה יסודית בדיון זה: ששטוש הגבול בין המהות הרגילה של תוכן התביעה ובין החשדות שיש לחבר-הכנסת ביחס לניטה או נעימה פוליטית. ליד שולחן זה, כל עוד הכנסת הטילה עלינו את הטיפול והאחריות לענין זה - נקודה זו אינה יכול להיות בלתי-ברורה. איש מאתנו - אני מניח כך - לא רצה להרים יד להגנתו של חבר-כנסת אם שגה או חטא בשטח שאינו נוגע למילוי תפקידו בכנסת. ברור שחוק החסינות לא התכוון מעולם לתת הגנה כזאת. ברור שהכנסת לא תהיה רואיה לתפקידה אם היא תרצה להשיג הגנה כזאת. חוק החסינות בא רק להבטיח לחברי-הכנסת את החופש המוחלט בפעולתם הפוליטית והוא בא למנוע את האפשרות שבאופן ישיר או בעקיפין ימנעו מהם את החופש הזה.

שמענו את סקירת האישום של היועץ המשפטי וכל אחד נתרשם בדרכו-הוא. כולנו שמחנו כאשר היועץ המשפטי אמר שגל האשמות הופרך ונשארו רק שתי האשמות האלו שהביא בפנינו. היועץ המשפטי גם אמר בדבריו, בצורה ברורה ביותר, שאין לו שום חשד שהיתה כאן איזו עיסקה לתועלתו הפרטית של חבר-הכנסת, אלא היה כאן ייצוג של שליחות מפלגתית. ז.א. שבמקרה שאין יסוד או שביית-המשפט ימצא שאין יסוד להאשמה זו, ההד מסביב לכך והברור יהיו קושרים יותר במפלגה שחבר-הכנסת מייצג אותה מאשר באופן אישי בו. הרושם שנתקבל הוא שיש אי-בהירות בענין זה. היועץ המשפטי שהיו לנו הזדמנויות רבות בוועדת החוקה לראותו חזק ומשבכע בכל מיני שאלות וברורים בקביעת עמדה. - לא הצליח בוועדת הכנסת בשאלה זו להתעלות. גליון האישום, לפי חכנו וקלישותו יכול ליצור אצל חברי-כנסת חששות שהפעם לא בא לפתור בעיה צורקת של המדינה ולשמור על החוק, אלא ייתכן גם שנטפלו למישהו או מי שהם.

אמרתי אז, בישיבה הקודמת, כמה מלים בקשר למפא"י והעתונות. בענין זה ודאי הוויכוח ימשך. אבל אמרתי, בשעה שיצאו נגד העתונות, שקיבלתי את הדברים בשביעות-רצון משום שהעתונות צריכה להיות שותפת לציבור. היא אינה צריכה לנפח דברים, אבל היא צריכה לתת יד להאשמה אם יש צורך בכך ולהגנה אם יש צורך בכך - במידה שהדברים האלה מזדהים עם הצדק. אבל בעתונות היו ידיעות סתומות מאוד ונוסף לזה בא גם "קול-ישראל" והוסיף להרגשות הכבדות בענין זה. ההודעה המסולפת ב"קול-ישראל" והכותבות ב"דבר" יצרו היסוסים מסביב לכל הדבר הזה, והביאו לידי כך שהניחו את אותו על השולחן לא כדבר קטן וחלק, אלא כדבר גדול ומסובך.

מה מכביד עלי במקרה זה? ברור שאינני מוכן בשום אופן לזהות אפשרות של ניצול חוק החסינות עם הגנה על חסינות חברי-הכנסת. אם עלולה לבוא עמדה כזאת, אין דבר שמערער יותר את חסינותו של חוק החסינות מאשר פירוש לא צודק ולא נכון זה. בענין זה מוכרח להיות פרוש מוחלט. אם באים היסוסים - לא לגבי פסק-הדין, כי זה סתפקידו של בית-המשפט - הרי הם באים מסביב לחומר הזה, ואז צריך להצביע מיד בעד הורדת החסינות.

חבר-הכנסת ברר אמר בצדק שתכר-הכנסת בעצמו צריך לבקש הורדת חסינותו. הקושי הוא, שטא אנו פוגעים שלא בצדק. זה הרושם שלי מכתב האישום וממה שהיה מסביב לו.

אם תועלה כאן הצעה של ועדה מורכבת ממשפטנים, לא שתברוק אם האשמה היא נכונה או לא, אלא אם האישום הוא מספיק כדי להביא לדין - אני אתמוך בהצעה כזאת. אני יודע שזה ידחה את הענין לשבוע ימים. יכול להיות שחבר-הכנסת רוזנברג צריך לשקול בענין זה. אם לא תהיה הצעה כזאת ברור שאני מצביע בעד הסרת החסינות, לא מפני שאני מזדהה עם האישום - את זאת אני משאיר לבית-המשפט. - אלא משום שחובתי כחבר-הכנסת לפרש נכון את חוק החסינות.

ס. ג. ששון:

תמיד התנגדתי לחסינות. לא שמעתי את דבריה של חברת-הכנסת מימון, אבל קראתי את דעותיה בענין זה. להציע זאת. (היו"ר ד. בר-רב-האי: זה ענין להצעה לסדר-היום ולא לוועדת הכנסת כרגע). חוק החסינות הפך להיות ענין ארוך שאין בו כל תועלת לאיש וגורם עוול לכל חברי-הכנסת. המצב היום הוא כזה שבגלל הדבר הפעוט והפורמלי ביותר הופכים את הדברים לאשמות כבדות ומעסיקים בכך את העתונות ואת חברי חברי הכנסת ואת הכל. אינני יורע מדוע לחברי הכנסת אין זכות לעבור על החוק ולקבל את ענשו על כך; מדוע אין לחבר כנסת הזכות שיש לכל אזרח אחר במדינה להתמודד עם היועץ המשפטי, בשעה שהוא סובר שהיועץ המשפטי סבין את החוק לא באותה צורה שהוא סבין אותו. זכות זו נשללת מחבר-הכנסת. אם אני סבור שאני אינני עובר על החוק והוא סבור שאני כן עובר עליו - אני רוצה ללכת לבית-המשפט ולזכות, כשם שאני עושה בשביל הלקוחות שלי. אבל אם אני בעצמי צריך לעשות דבר זה, עלי לעבור את כל מדורי הגהנום לשם-כך. ענין החסינות הפך להיות גורם לעוול לחברי-הכנסת ולא לעם או למישהו אחר, בצורה שהתפתח בזמן האחרון במדינה. לכן, עמתי בענין זה ברורה.

הצביל והדברים שדיברתי עליהם אינם עומדים בסדר-היום, אני ממשיך ואומר שאנו חייבים להענות לבקשת היועץ המשפטי ליטול את חסינותו של חבר-הכנסת רוזנברג. אין לנו נסיגה מזה. לא נוכל לסגת ולכבד את עצמנו. הדברים קיבלו צורה כזאת שחבר-הכנסת רוזנברג הוא כאילו חבר-הכנסת ביום ושורד או ראש השוק השחור בלילה. אני אומר את הדברים האלה מפני שאני נפגש עם אנשים שונפים ושומע דעותיהם. יש לי בן צעיר ואני שומע כיצד הוא וחבריו משוחחים. אני חייב כל הזמן להגן על עבודם של חברי-הכנסת, כי כאילו חבר הכנסת מנצל את העובדה הזאת שהוא מכהן בתפקיד זה. זה מצב לא בריא מאד.

ביקשתי את רשות-הדיבור כדי לפנות לחבר-הכנסת רוזנברג. אני מעיז לייעץ לך - וזאת למרות שאינני מכיר אותך באופן אישי - שתבקש בעצמך את ביטול חסינותך. מסרת הצהרה בכנסת וגם אם לא עשית זאת בפה-שלא, בתא לאנשים כמוני להבין שאתה מוכן לעשות זאת. כעורך-דין אני אומר לך שהדבר אינו כל כך איום. הייתי בקלות מקבל משפט כזה ולפי נסיוני יש לך כל הסיכויים לזכות במשפט. היו לי כמה וכמה משפטים כאלה. אני קשור עם עדה של עולים וכל הזמן רודפים אותם בעיקר בעניני מטבע, ולא פעם התמודדנו בשם עם האוצר. בזמן האחרון הוציא בית-המשפט פסק-הדין שהעברת מטבע אינה אשמה פלילית, אלא אם כן אין לך רשיון מן האוצר שבידו הדבר לתת או לסרב לתת את הרשיון. אם הוא נותן את הרשיון - הדבר כשר, אם אינו נותן - זה טרף. בחוק נאמר שהרשיון צריך להנתן בכתב, אבל בית-המשפט קבע שכאשר הפקיד נותן את הרשיון בעל-פה ואתה יכול להוכיח את הדבר, הדבר הוא כשר בהחלט. (היו"ר: אתה חורג מן המסגרת של הדיון הזה).

Handwritten notes in the left margin:
הוא כן
הוא כן
הוא כן

אני רוצה שלא נקיים כאן הצבעה, ושחבר-הכנסת רוזנברג נעצמו יבקש ליטול את חסינותו. הענין כולו התחיל עם הרב נורוק וברגע שהיועץ המשפטי אומר שהוא טאמין בתום-לבו של חבר-הכנסת נורוק, מסתיים כל הענין. משום שהרב נורוק עשה את הדברים בהסכמתו של שר האוצר. אני חוזר ומציע לחבר-הכנסת רוזנברג לבקש מן בוועדה להפסיק את הדיון ולהסיר את חסינותו.

אנחנו סבכידים יותר מדי על היועץ המשפטי. אדם זה נמצא במצב איום ונורא. הוא נתון ללחץ וכשהוא נענה ללחץ הזה אנו מונעים ממנו את האפשרות לעבוד. אנו עושים את עבודתו לבלתי-אפשרית. ושוב אני חוזר ופונה לחבר-הכנסת רוזנברג למצוא את התרופה הדחופה והטובה ביותר.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני מבקש להביע את דעתי כחבר הוועדה ולא כיושב-ראש שלה. לאחר דבריו של חבר-הכנסת ששון בענין היועץ המשפטי, אני מוכרח לאמר שאינני חס עליו כלל ועיקר. אינני מתחשב בלחץ הזה. הוא צריך לעמוד רק בפני לחץ מצפוני-משפטי שצריך להנחותו מה עליו לעשות. את כל אחר השיקולים אני שולל בהחלט.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אינני שותף גם להפצרות של חברי-הכנסת, במשך כל הדיון, שחבר-הכנסת רוזנברג יסכים להוריד את חסינותו. בשבילי הנקודה הזאת אינה קובעת - היא מקילה אמנם, אך אינה קובעת. אבל עלינו לשמור על זכותה של הכנסת לקסור להוריד חסינות של חבר-כנסת גם אם חבר-הכנסת הנדון מסכים לכך. יכול להיות מקרה שחבר כנסת יסכים להסרת חסינותו והכנסת תתנגד לכך. (מ. ב. ששון: אנחנו מדברים על המקרה הזה). ההפצרה הקולקטיבית הזאת אינה משחררת אותנו כחברי הכנסת. אינני רוצה לתת אפשרות לממשלה, ליועץ המשפטי, לבוא לידי הסכם עם חבר-כנסת שיסכים להסיר את חסינותו ובוזה ליטול מן הכנסת את זכותה לשמור על חסינותו של אותו חבר-הכנסת.

עלינו לקבוע לעצמנו כמה וכמה כללים כיצד

לנהוג בבקשה כזאת לנטילת חסינות חבר-כנסת. ובענין זה אני מסכים עם כמה מן הכללים שהזכיר חבר-הכנסת בר. אני יכול אמנם להתנגד לדעתו במקרה מסוים, אבל בדרך-כלל הנחיותיו נכונות. עלינו לשאול תמיד אם כתב האישום אינו נובע מפעילותו של האדם כחבר-כנסת - במקרה כזה חל עליו סעיף 1 של חוק החסינות. אני מדבר על יסוד החוק הקיים וכרגע לא מעניין אותנו אם החוק הוא טוב או רע - הוא קיים ועלינו להחליט על-פיו. שנית, צריך לשאול אם אין כאן סימנים של הסודות. וכאן עלי לאמר לכם שיש כמה וכמה תביעות נגד חברי-כנסת בקשר לעבירות תנועה בדרכים. לאחר הנסיון של הדיון הזה, יש ליועץ המשפטי ספקות רבים אם הוא צריך להביא את הדברים האלה לוועדת-הכנסת. מוטב לו לוותר לחבר-כנסת שעבר עבירת תנועה מאשר לעורר ענין גדול כזה. יוצא איפא שלגבי חבר-הכנסת לית דין ולית דיין. דבר המעורר ספקות רבים.

אשר לענין עצמו, כפי שאני רואה אותו לאור

ההערכה הכללית של תפקידי ועדת-הכנסת - שמענו כתב-אישום ושמענו גם הגנה טפי חבר-הכנסת רוזנברג. התדשמתי משניהם. יש כאן שאלת תביעה ויש הגנה טובה. אבל מי יכול להכריע בענין? איננו יושבים בכנסת כעורכי-דין, איש לא נתן לנו פונקציות של שופטים חוקרים כדי שנוכל להכריע במקרה זה. מה מבקש היועץ המשפטי? - להביא את זה בפני שופט חוקר. זאת האינסטנציה המקובלת לפי החוק שעליה להחליט אם יש כאן עילה להביא לבית-המשפט או לא. אנו מקשים מאד על המוסדות המשפטיים שלנו על-ידי השיונים הרבים האלה בוועדת הכנסת, אם כי אני צריך להודות שחברי הוועדה נזהרו מאד מלהכנס לעצם הענין. אבל זה יוצר מצב רוח.

זאת ועוד: האשמה הזאת היא נגד שני אנשים -

אחד מהם חבר-כנסת והשני לא. תארו לכם את המצב כאשר הכנסת לא תרשה להעמיד למשפט את חבר-הכנסת רוזנברג והשני יועמד לדין. מה אי-השוויון הזה? שניהם נאשמים באותה עבירה - אם היא עבירה; שניהם פשעו או לא פשעו - ורק אחד הולך למשפט משום שחבר אנשים מכובד כזה אומר "אל תשפטו אותו משום שהוא עוסד תחת חסותנו". (י. בר: רק כרגע). מה מצבו של השופט במקרה זה, כשהוא יראה לפניו אחד משני הנאשמים - האם הוא צריך לעשות שפטים באחד מהם בלבד או לא? האם זו עמדה מוסרית? האם ועדת-הכנסת רשאית להחליט באופן כזה?

אשר להצעתו של חבר-הכנסת רפאל (י. רפאל: עוד

לא הצעתי דבר; העליתי רק סחשבה מסוימת). על-כל-פנים הושמעה כאן הצעה על ועדה שתבדוק את הענין. היוריסטים אינם מעט מיוחד בכנסת. הם לא נבחרו כיוריסטים. אין להם שום פונקציה משפטית - כל אחד משתייך למפלגתו. תארו לכם שהם יחליטו שיש עילת תביעה והענין עובר לשופט חוקר - תחת איזה לחץ מוסרי הוא יעמוד. האם יהיה הדבר הזה צודק?

אם יש טעם לכל ענין הסרת החסינות, הרי זה

כדי להשוות את חבר-הכנסת לכל אזרח אחד בסדינה. לאחר שבררנו שאין כאן כל פגיעה בחוק החסינות, דינו כדין כל אזרח והשופט החוקר יחליט את אשר יחליט. אם לא נעשה כך, נהיה מעין חברה עם צרבות הודית שלא ליתן לו להחקר בפני השופט. אנחנו נתכנס פה בגלימות ופאות זכריות - הלורדים של הכנסת - ונחליט אם יש עילה לתביעה. סעיף 13 של חוק החסינות אינו מונע הגשת משפט נגד חבר הכנסת, הוא רק מעמיד סייגים. אינני רואה אפשרות אחת לוועדת-הכנסת מאשר להענות לבקשת היועץ המשפטי. אם חבר-הכנסת רוזנברג יאמר שהוא מסכים לכך - הוא יקל על האחרים. אך זה אינו פותר את הבעיה. אתם צריכים להחליט ולא הוא.

א. כהן:

השאלה הראשונה שאני מעמיד לעצמי היא: למה נתכוון
המחוקק כשהחליט שוועדת-הכנסת צריכה להחליט בענין זה?
לדעתי, הוא התכוון למקרה המהפכני במדינה, כאשר אחת הרשויות נמצאת במריבה
חסורה עם רשות אחרת, כאשר הממשלה מנוגדת לכנסת והכנסת לממשלה, והממשלה
מחפשת דרכים איך לפגוע פגיעה פוליטית בחבר-הכנסת. אז, הכנסת שומרת לעצמה
את הזכות להתנגד ולהלחם ברשות המבצעת, אולי גם ברשות השופטת השופטת
בנדון זה.

איננו נמצאים במצב מהפכני והדברים הם פשוטים בתכלית
ואמר את זה יו"ר ועדת-הכנסת, אמנם לא בתור יושב-ראש הוועדה, שאין כאן
ועדת שופטים. מספך המשפטים בכנסת הוא קטן למדי, ובהצבעה אין מבחינים
בין קול של משפטן לבין קול של לא משפטן.

נניח שמתוך התחשבות אישית שונה, היינו כולנו מחליטים
להמנע מהצבעה. תמיד קיימות 3 אפשרויות: להצביע בעד, להצביע נגד ולהמנע.
ונניח, באופן תאורטי שכולנו היינו נמנעים וחבר-הכנסת רוזנברג היה צריך
להחליט לגבי עצמו, משים עצמו שופט - זו זכותו להודיע אם הוא מסכים או לא
מסכים להסרת החסינות; כל העומס של האחריות הציבורית והמוסרית והחייבונית
היה נופל עליו - ובמקרה כזה אני משוכנע שחבר-הכנסת רוזנברג היה אומר:
רבותי, אתם פרקתם מעצמכם את האחריות להכריע, ואני מוקח בעצמי להכריע -
אני מכריע על משפט. אין כל ספק בזה. כל עוד יש לו אפשרות שאחרים יכריעו
ושהוא יהיה פטור מהכרעה - הוא אינו עושה זאת. לכן, במקרה זה צריך
שהוועדה תקבע עקרונית שבעינינו שאינם נוגעים לעמדתו הפוליטית ופעולתו
הפוליטית של חבר-כנסת אין מקום לעשות שימוש באותו סעיף של החוק.

היו"ר ד. בר-רב-האי: כאן עלינו להחליט דק אם להענות או לא לענות לבקשת
היועץ המשפטי. הצעתו של חבר-הכנסת וילנר בענין
ועדה פרלמנטרית לבדיקת העיסקות הכספיות של המפלגות, חורגת ממסגרת הדיון
הזה ולא תוכל לעמוד להצבעה.

י. ש. רוזנברג: מיד לאחר שסיימתי את דברי הוצגו כמה שאלות ליועץ
המשפטי ולי. יו"ר הוועדה אמר שאני אשיב על השאלה
שהופנתה אלי לאחר הדיון, מתוך הנחה שבדיון יישמעו כמה דברים שארצה ודאי
להשיב עליהם. אני משתמש עתה בהזדמנות זו כדי להעיר כמה הערות.

אני מסכים עם יו"ר הוועדה - ואמרת לי לו זאת בשיחה
פרטית בישיבה הראשונה - שאין זה מאחריותי וגם לא מזכותי לקבוע את ההחלטה
בקשר לבקשת היועץ המשפטי. משום כך לא הבעתי בדברי כל דעה אם יש להענות
לבקשתו של היועץ המשפטי או לא. עתה הגיע הזמן שבו אוכל להביע דעה זו
לא כקובעת ולא כמכריע אלא כדעתו של חבר-כנסת המדבר אל חבריו בוועדת-הכנסת
ומתוך בקשה להגנה שוועדת-הכנסת צריכה להגן על חברי-הכנסת.

בדברי בתחילת הדיון לא ביקשתי להגיש בקשה, אלא להבהיר
את הדברים. מצאתי לנכון להבהיר את המצב ולהסביר אותו, כפי שאנז רואה
אותו וכפי שראיתי אותו, כדי שחברי-הכנסת יבינו אותו. דברי אלה לא נאמרו
במסדרה לבקש את ועדת-הכנסת להצביע בכיוון מסוים, אלא משום שכל כך הרבה
דברים נאמרו ונכתבו ונדפסו, והסברותיו של היועץ המשפטי לא נכנסו לעומק
העניינים - לכן, מצאתי לנכון להסביר את הענין והעובדות הקיימות שקבע אותן.

בקשתו של היועץ המשפטי
לנטילת חסינותו של
ח"כ י. ש. רוזנברג

י. ש. רוזנברג:

אני מפרש את חוק החסינות קצת אחרת
מבין חברי הוועדה. דעתי היא שכאשר מביאים אשמה נגד חברי-כנסת - אמרתי
את זה גם בשיחות פרטיות - חכנסת או ועדת-הכנסת צריכה להכנס לעצם הענין
וצריכה לפעול כשופט חוקר לחקירה מוקדמת או למן הגוף שנקרא במדינות
אחרות Grand Jury. אילו ועדת-הכנסת היתה מקבלת את ההנחה
הזאת ונכנסת לעצם הענינים כדי לבדוק אם יש הוכחה נגדי, הייתי מקבל אז
את ההחלטה ברצון. אולם, כמו שאני מתנגד ומתקומם נגד איזו שהיא החלטה
פוליטית וכמו שאני מתנגד לכך שאסבול מהחלטה פוליטית או שכל חבר-כנסת
אחר יסבול מהחלטה פוליטית, כך אינני רוצה לזכות בהחלטה פוליטית. אינני
רוצה שחבר-כנסת יחליטו שאינני צריך ללכת למשפט מבחינה פוליטית: שנת
בחירות או לא שנת בחירות. חבר-הכנסת פרי אמר בצדק שהעבירה שעליה
מאשימים אותי אינה חורגת ממסגרת פוליטית, אלא להיפך נכנסת למסגרת פוליטית.
בכל זאת אינני רוצה לזכות בהחלטה דק מבחינה פוליטית. אם חברי ועדת-הכנסת
מצאו לנכון שלא להכנס לעצם הענינים - אני יכול רק להביע משאלה.

משאלתי היא לטעבתי ולטובת ועדת-הכנסת,

שהענין יבורר די צרכו. ומתוך כך דעתי היא, ואני מבקש את חברי הכנסת
להענות לבקשת היועץ המשפטי. אני משוכנע, כמו שהייתי משוכנע ברגע הראשון
שנתתי את הצהרתי ב-25 במאי, שאין שום אשמה נגדי, שלא חטאתי. אני מקווה
שבית-המשפט בישראל יגן עלי כמו שהוא צריך להגן על כל אדם הבא לפניו,
וימצא שאינני אשם.

עלי להוסיף גם שאני שש מאד להבטחתו

של היועץ המשפטי שישתף פעולה עם סנגורי כדי להחיש את המשפט, פרי שייגמר
במהרה ולא ייהפך לחלק של מלחמת הבחירות. הדבר הזה הוא הלטובת המדינה
שהענין לא ימשך עד הבחירות, שעומדות להתקיים בזמן הקרוב באופן יחסי.
דיברתי עם הסניגורים שלי, וגם הם מוכנים להחיש את הענין. וכאן בוועדת
הכנסת אני רוצה להודיע שאם היועץ המשפטי היה מסכים לבטל את החקירה המוקדמת
הייתי מסכים לבטל אותה ולגשת ישר למשפט. אינני יודע אם זה אפשרי. אבל
אם הדבר אפשרי, היינו מסכימים לזה, כדי להחיש את הענין.

בסוף דברי אני רוצה להביע עוד משאלה

אחת ליועץ המשפטי, ליו"ר ועדת הכנסת ולוועדת-הכנסת. דומני שכל חברי
הוועדה שותפים לדעה שבמשך 7 החדשים האחרונים לא היתה הגנה על חבר-הכנסת
כפי שהיתה צריכה להיות, מבחינת הפרסומים וההשמעות. אני מביע משאלה
גם ליועץ המשפטי וגם לוועדת-הכנסת שעד שהמשפט הזה ייגמר ירוסן הסדר
הבלתי-סדרון הזה שהיה קיים עד כה ולא ירשו את המסטיאליות הזאת להמשיך
נגד חבר-כנסת.

הד"ר ד. בר-רב-האי:

אני שמח מאד להודעתו של חבר-הכנסת רוזנברג.
היא ללא כל ספק מקילה על פתרונות.

אשר לדבריו האחרונים, אין לוועדת-הכנסת,
לכנסת ולממשלה שום אמצעים לריסון העתונות. זאת בעיה אחרת לגמרי. אני
יכול להיות שותף לבקשתו של חבר-הכנסת רוזנברג שזה ייפסק. אני חושב שזה
ייפסק ממילא, מפני שברגע שהדבר מגיע למשפט יש לשלטונות אפשרות לרסן את
העתונות.

עלי להוסיף ולאמר: הפעם אנו עומדים בפני
מענין של הענות לשתי בקשות: של היועץ המשפטי ושל חבר-הכנסת רוזנברג.
צריך להיות ברור שבמידה שהוועדה מחליטה להענות לבקשת אלן, אין בכך משום
קביעת עמדה לגבי עצם ההכרעה, אין בזה שמץ של הכרעה. אנו רק נותנים
אפשרות לבית-המשפט להחליט כפי שהוא ימצא לנכון. נתנאים אלה נראה לי
כי אני יכול להעמיד להצבעה את השאלה אם אנחנו נענים לבקשתו של היועץ
המשפטי הנתמכת על-ידי חבר-הכנסת רוזנברג.

ס. וילבר:

אנו מציעים לדחות את ההצעה הסופית עד אשר ועדת הכנסת תחליט סופית בענין הוועדה הפרלמנטרית שאנו מציעים לברור והעיסקות הכספיות שהוזכרו כאן. לא ייתכן לטשטש בצורה כזאת את הדברים. גם אם יוחלט להסיר את החסינות מעל חבר-הכנסת לא יהיה בכך משום טהור האוירה שנוצרה מסביב לענין זה.

י. בדר:

בדרך-כלל יש להציע את הצעתו של חבר-הכנסת וילבר כהצעה לסדר-היום. אבל מכיון שגם ועדה ושאיית להציע הצעה לסדר-היום, ושאי חבר ועדה להציע את הצעתו תחילה בוועדה. חבר-הכנסת וילבר חושב שיש קשר בין שני הדברים האלה - ענין חבר-הכנסת רוזנברג וענין העיסקות הכספיות. אני חושב שאין כל קשר. אין כל סיבה שלא להעמיד להצבעה את הצעתו.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת וילבר למנות ועדה פרלמנטרית לחקירה ענין העיסקות הכספיות. - נדחתה.

מציע

א. פרי:

אני מציע להצבעה את ההצעה הבאה: מאחר שחבר-הכנסת רוזנברג הודיע שהוא מוותר על חסינותו ונענה לתביעת היועץ המשפטי מחליטה ועדת-הכנסת וכו'.

הי"ד ד. בר-רב-האי:

עלינו להזהר מאד שהסרת החסינות לא תהפך לענינו הפרטי של חבר-הכנסת.

י. בדר:

אני מציע שיו"ר הוועדה יקיים מסיבת עיתונאים מיד לאחר הישיבה וימסור להם את החלטת ועדת-הכנסת.

א. פרי:

אני מציע: ועדת-הכנסת מחליטה להמליץ בפני מליאת הוועדה להענות לבקשת היועץ המשפטי/שחבר-הכנסת רוזנברג הודיע שהוא מוותר על חסינותו.

הי"ד ד. בר-רב-האי:

לא קיבלתי נוסח כזה בענין חבר-הכנסת לביא גם כן, כי אמרת שזה לא קובע.

ע. איכילוב:

בצעתך בדיון על הצעת היועץ המשפטי להסיר את חסינותו של חבר-הכנסת רוזנברג ועם בקשתו של חבר-הכנסת רוזנברג להענות לבקשה להוריד את החסינות, מחליטה ועדת-הכנסת להמליץ בפני מליאת הכנסת להסיר את חסינותו.

היועץ המשפטי:

אני מציע: לאחר שהוועדה שמעה את בקשתו של היועץ המשפטי לממשלה ליטול חסינותו של חבר-הכנסת הרב רוזנברג לגבי האשמות המסוימות המפורטות בגליון האישום ולאחר ששמעה הוועדה את משאלתו של חבר-הכנסת רוזנברג להענות לבקשת היועץ המשפטי, החליטה הוועדה להמליץ בפני ועדת-הכנסת ליטול ממנו את חסינותו לגבי האשמות הנ"ל.

הי"ד ד. בר-רב-האי:

אני מבקש מאת הוועדה לקבוע את סדר הדיון בכנסת. אינני רוצה שנעמוד בפני הפתעות בכנסת.

ועדת-הכנסת
14.12.1954
בקשתו של היועץ המשפטי
לנטילת חסינותו של
ח"כ י. ש. רוזנברג

י. ש. רוזנברג:
אני רוצה שחברי ועדת-הכנסת יבינו שאני חושבת שמחובתי להופיע בכנסת ולהביע את דברי. העניין שלי אינו דומה לעניין של חבר-הכנסת לביא. שם הבעיות והעובדות היו פשוטות. חובתי להסביר לחברי-הכנסת את מצבי. אני אסיים את דברי בכנסת באותם הדברים שסיימתי כאן ובאותה משאלה. אינני חושב שיש צורך בוויכוח. אני מבקש מאת חברי הכנסת להסתפק בדברי היושב-ראש ובדברי ולא לדרוש וויכוח.

ס. וילנר:
אנש נרצה להסביר את הצעתנו, שלא נתקבלה כאן.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אם ועדת-הכנסת תחליט שאינכם יכולים לעשות זאת, לא תוכלו להשמיע דברכם. בעניינים פרוצדוראליים ועדת-הכנסת היא הקובעת סופית.

ס. וילנר:
חבר-הכנסת ברמן ואני נמנעים מהצבעה על ההחלטה העיקרית, ואנו נרצה להסביר לכנסת מדוע נמנענו.

ס. ב. שרון:
על יו"ר הוועדה להשתמש בהזדמנות זו ולאמר שהמקרה הזה נוצל לא כראוי על-ידי האנשים והעתונות ונזנח בהרבה, וגרם עוול לכנסת ולכבודה. אם יו"ר הוועדה לא יעשה זאת - אני אדרוש רשות הדיבור ואומר את הדברים האלה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אני יכול לאמר את הדברים האלה במסיבת העתונאים, אבל לא מעל במת הכנסת.

י. בדר:
אני מציע לקבל החלטה עקרונית: במקרה של הסרת חסינות הפרוצדורה תהיה כזאת - יופיע יו"ר הוועדה או חבר אחר בשם רוב הוועדה ויסביר את העניין, אחר-כך יקבלו רשות הדיבור חבר-הכנסת הנדון ואותם חברי-הוועדה אשר שמרו לעצמם זכות לדעה נפרדת. זוהי הפרוצדורה המקובלת לגבי צווי המכס. ועדת-הכנסת אינה יכולה להחליט כאן שאין מקיימים דיון, אלא אם כל הסיעות מסכימות לכך.

ב. אזניה:
גם אני שותף לדעתו של חבר-הכנסת בדר שאין לקבל כאן החלטה על אי-קיום דיון. אפשר להגיע להדברות בין הסיעות שלא יקיימו דיון. אך החלטה מחייבת בנידון זה אין לקבל בוועדת-הכנסת.

י. רפאל:
בוועדת-הכנסת הושמעו דברים מחושבים ורציניים מאד. לעומת זאת נכתבו ונתפרסמו הרבה מאד סילופים. על-כן, רצוי שאותם הדברים שנשמעו כאן יישמעו גם בכנסת. אני מציע שתנתן רשות להודעה לכל סיעה.

ע. איכילוב:
בחוק החסינות כתוב: "הכנסת לא תדון ולא תחליט על הסרת החסינות או נגדה, אלא אם הודיעו לחברי-הכנסת לפחות 24 שעות מראש על קיום הדיון". ז.א. שצריך לקיים דיון. אך אני פונה שוב לכל החברים המבקשים לקיים את הדיון או למסור הודעות, לוותר הפעם על רצונם זה ולהסתפק בהודעת היו"ר ובדברי חבר-הכנסת רוזנברג.

א. פרי:
לאחר שהחוק צוטט כאן, אני מבקש לשמור לעצמי זכות להודעה.

אני פונה לחברי הוועדה ומבקש מהם להסתפק
בהודעת היושב-ראש ובדברי חבר-הכנסת רוזנברג.

א. טטופ:

אני מציע לקבוע שבמקרים מסוג זה יש דיון,
אבל מכיון שהפעם אין כל הסתייגויות - אין
מקום לדיון.

ש. נבה:

אני מציע להסתפק בהודעתו של היושב-ראש ובדברי
ולתת לב"כ הטיעות שנמנעו דשות למסור הודעה,
לא חשוב אם לפני ההצבעה או אחריה.

י. ש. רוזנברג:

אותי זה מספק, אם כי הדבר הזה אינו בהתאם לתקנון.

ט. וילנר:

אמרתי שאני שומר לעצמי זכות להודעה, אני מוכן
לשקול את הדבר.

א. פרי:

מוטב שבענין זה לא יהיה דיון.

י. נדר:

אני אודיע את תשובתי.

י. רפאל:

ה ו ח ל ט

לאחר שהוועדה שמעה את בקשתו של היועץ המשפטי לממשלה
ליטול חסינותו של חבר-הכנסת ישראל שלמה רוזנברג לגבי
האשמות המפורטות בגליון אישום מיום כ"ה בחשוון תשט"ו
21.11.1954 לפי הסעיפים 308 ו-301 לפקודת החוק הפלילי
1936 ולאחר ששמעה הוועדה את משאלתו של חבר-הכנסת
רוזנברג להענות לבקשת היועץ המשפטי לממשלה - החליטה
הוועדה להמליץ בפני מליאת הכנסת ליטול מסנו את חסינותו
האשמות הנ"ל.

הוועדה פונה לכל הטיעות בבקשה לא לקיים דיון בענין זה
בכנסת, ולהסתפק בהודעתו של יו"ר ועדת-הכנסת ובדבריו של
חבר-הכנסת י. ש. רוזנברג.

ה. סדר-עבודת הכנסת בחנוכה:

הובעה משאלה שהישיבה ביום ג' בשבוע הבא תתקיים אחר-הצהרים ולא בערב,
כדי לאפשר לחברי הכנסת לבלות את הערב בביתם ולקיים את מסורת החנוכה.

הישיבה נבעלה בשעה 11.05

=====